

Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislainsäädännön ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022)

Ympäristövaliokunta on pyytänyt Rakennustietosäätiön RTS Sr. lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Rakennustietosäätiö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto asiassa.

Rakennustietosäätiö pitää hallituksen esitystä ja sen tavoitteita pääosin hyvinä ja kannatettavina. Erityisesti pidämme tärkeänä tavoitteita rakennuksen vähähiilisyydestä, rakennuksen elinkaariominaisuuksien laadun parantamisesta sekä pyrkimystä edistää kiertotaloutta rakennetussa ympäristössä.

Yleisesti hallituksen esityksessä jää tulkinnanvaraisuutta ja epätietoisuutta joidenkin yksityiskohtien osalta, esimerkkinä koneluettavuuden määritelmä tai hiilikädenjäljen määritelmä mutta luotamme, että tulevaisuudessa nämäkin täsmentyvät annettavien asetusten myötä.

Rakennuksen vähähiilisyyttä

Rakennustietosäätiö pitää tärkeänä, että tulevasta rakennuksen hiilijalanjäljen arviointimenetelmästä tiedotetaan selkeästi ja sen laatimiseen liittyvissä kysymyksissä on mahdollista saada viranomaisohjeistusta. Lisäksi Rakennustietosäätiö pitää hyvänä hiilijalanjäljen raja-arvojen määrittämistä, jotta lain tavoitteet saavutetaan.

Pykälän 2 momentin mukaan rakennuksen hiilijalanjäljen arvioinnissa olisi lisäksi käytettävä kansallisen päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja. Esityksen mukaan arvioinnissa voitaisiin käyttää kansallisen päästötietokannan tietojen lisäksi myös muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja. Tällaisina tietoina olisi pidettävä yleisesti hyväksyttyä yhteistä menetelmää käyttäen määritettyjä rakennustuotteen teknisiä ympäristöominaisuustietoja. Arvioinnissa voitaisiin siten käyttää valmistaja-kohtaisena tietona esimerkiksi standardin EN 15804+A2 mukaisia ympäristöselosteen (Environmental Product Declaration, EPD) tietoja. Rakennustietosäätiö pitää tätä seikkaa erityisen tärkeänä, jotta tuotekohtaisten hiilijalanjälkitietojen yleistymisen alalla synnyttäisi painetta kohti vähähiilisempiä rakennustuotteita.

Rakennustietosäätiö pitää hyvänä hiilikädenjäljen ottamista mukaan sääntelyyn. Tämä luo alalle kannustusta kiinnittää huomioita keinoihin tehdä rakennushankkeissa positiivisia ilmastovaikutuksia ja mahdollistaa siihen liittyvien innovaatioiden synnyn. Mutta erityisen tärkeänä

Rakennustietosäätiö pitää sitä, ettei hiilikädenjälkeen tulevaisuudessa-
kaan voi sisällyttää päästöjen kompensatiota.

Materiaaliseloste

Rakennustietosäätiö pitää uutta velvoitetta rakennuksen materiaa-
liselosteesta pääosin hyvänä esityksestä mainituista syistä mutta katsoo,
että ala tarvitsee myös sen laatimisesta ohjeistusta.

Rakennuksen elinkaariominaisuudet

**Rakennustietosäätiö pitää hyvänä huomion kiinnittämistä rakennuk-
sen elinkaariominaisuuksiin.** Rakennuksen pitkäikäisyys, helpompi pu-
rettavuus ja osien käyttömahdollisuudet sekä muunneltavuus ja joustavuus
tukevat kiertotaloutta ja vähentävät uudisrakentamisen tarvetta.
Mutta Rakennustietosäätiö pitää tarpeellisena kirkastaa jatkovalmistel-
lussa rakennusten elinkaariominaisuuksien käsitettä.

Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

**Rakennustietosäätiö pitää hyvänä purkumateriaali- ja rakennusjättesel-
vitys vaatimusta.** Selvityksen tietojen tallentamisessa on syytä kiinnittää
huomiota siihen, että tietoja pystytään jakamaan ja käyttämään rajapin-
tojen kautta laajasti.

Digitalisaatio

**Rakennustietosäätiö kannattaa lämpimästi ehdotukseen kirjattua aja-
tusta digitalisaation edistämistä laaja-alaisesti kiinteistö- ja rakenta-
misalalla.** Kannamme kuitenkin huolta siitä, että rakennetun ympäristön
tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta huolehditaan myös tulevaisuu-
dessa ja siihen varataan riittävästi resursseja.